

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΜΟΥ
ΟΔΟΣ ΑΠΕΛΛΟΥ 1
ΑΘΗΝΑΙ Τ. 111

ΣΕΙΡΑ ΚΟΙΝΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΩΝ
«ΕΘΝΙΚΑΙ ΕΝΔΥΜΑΣΙΑΙ»
ΤΜΗΜΑ Α΄

ΚΛΑΣΕΙΣ — ΠΟΣΟΤΗΤΕΣ — ΕΙΔΟΣ ΕΝΔΥΜΑΣΙΑΣ

1. Δραχμαί 0,50 — Τεμάχια 6.000.000
'Αστική, Κρήτης
2. Δραχμαί 1 — Τεμάχια 12.000.000
Νομάδων Πίνδου
3. Δραχμαί 2 — Τεμάχια 10.000.000
Μεσολογγίου
4. Δραχμαί 2,50 — Τεμάχια 25.000.000
Σαρακατσάνας 'Αττικής
5. Δραχμαί 3 — Τεμάχια 6.000.000
Νήσου Νισύρου
6. Δραχμαί 4,50 — Τεμάχια 10.000.000
'Εορτινή, Μεγάρων
7. Δραχμαί 6,50 — Τεμάχια 6.000.000
Χωρική, Τρίκερι
8. Δραχμαί 10 — Τεμάχια 1.000.000
Πυλαίας Μακεδονίας

ΛΟΙΠΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

ΣΧΕΔΙΑΣΙΣ και προσαρμογή, βάσει στοιχείων Μουσείου Μπενάκη, τών μὲν κλάσεων 2 - 3 και 4,50 ὑπὸ τοῦ χαρακτοῦ Γ. Βελισσαρίδη, τών δὲ λοιπών ὑπὸ τοῦ ζωγράφου Π. Γράββαλου.

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ : 26 X 36,5 χιλιοστά εἰς φύλλα τών 50 τεμαχίων

ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΚΤΥΠΩΣΕΩΣ : Πολυχρωμία Offset.

ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ : Γραφικαὶ Τέχναι «'Ασπιώτη - 'Ελκα Α.Ε.», 'Αθήναι.

ΤΙΜΗ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ : \$ 1 = 29,85 δραχμαί.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ

Τὰ ἐν λόγῳ γραμματόσημα θὰ τεθοῦν εἰς κυκλοφορίαν τὴν 1ην Μαρτίου 1972 και θὰ πωλῶνται μέχρι πλήρους ἐξαντλήσεως.

ΦΑΚΕΛΟΙ ΠΡΩΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ

Θὰ ἐκδοθοῦν ἐπίσης εἰκονογραφημένοι φάκελοι πρώτης ἡμέρας κυκλοφορίας οἱ ὅποιοι θὰ διατίθηνται εἰς τὴν ὀνομαστικὴν ἀξίαν τών ἐπ' αὐτῶν γραμματοσήμων, ἤτοι ἀντὶ δραχμῶν τριάκοντα (30).

Μετὰ τὸ πρῶτον τοῦτο τμήμα τῆς σειρᾶς, με θέμα 'Εθνικαὶ 'Ενδυμασίαι, θὰ ἀκολουθήσῃ προσεχῶς ἡ ἐκδοσις και ἄλλων γραμματοσήμων με παραστάσεις ἐνδυμασιῶν και ἄλλων περιοχῶν τῆς Χώρας.

ΕΘΝΙΚΑΙ ΕΝΔΥΜΑΣΙΑΙ

Λίγες είναι οι μορφές της λαϊκής μας τέχνης που παρουσιάζουν τόσο έντονο τοπικό χρώμα όσο η φορεσιά. Φυσικό επακόλουθο των τοπικών αυτών ενδυματολογικών διαφορών και ιδιομορφιών είναι η μεγάλη ποικιλία των τύπων των εθνικών μας ενδυμασιών, που ενισχύεται και από τις εποχιακές και ποιοτικές παραλλαγές, δηλαδή από τη διάκριση της φορεσιάς σε χειμερινή και καλοκαιρινή ή σε καθημερινή και γιορτινή.

Η ποικιλία αυτή γίνεται ιδιαίτερα αισθητή στη γυναικεία φορεσιά, που ανάγεται περισσότερο στην οικιακή τέχνη και διατηρεί πιστώτερα τα πατροπαράδοτα σχήματα. Αντίθετα η ανδρική, που ραβόταν κυρίως στα εργαστήρια των ραφτάδων, παρουσιάζει μεγαλύτερη ομοιομορφία, σ' όλόκληρο τον Έλληνικό χώρο. Έτσι ενώ η γυναικεία φορεσιά μπορεί να έχει δύο και τρεις παραλλαγές μέσα στην ίδια περιοχή, η ανδρική παρουσιάζει δύο μόνο γενικευμένους τύπους τη φουστανέλλα για την ήπειρωτική και τη βράκα για τη νησιωτική Ελλάδα.

Στις ποικιλόμορφες και ποικιλώνυμες ελληνικές φορεσιές, στον πολύχρωμο ή χρυσό κεντητό τους διάκοσμο, στα πλούσια άργυρα κοσμήματά τους, καθρεφτίζεται άκέραιη η ψυχή του Έλληνικού λαού, με την καλαισθησία και τη φιλοκαλία της κι' αυτό το άλγανθαστο κριτήριο της ομορφιάς, που σφραγίζει τις ελληνικές δημιουργίες όλόκληρων αιώνων.

Μετά την άπελευθέρωση της Ελλάδος από τον τουρκικό ζυγό, η καθιέρωση του ευρωπαϊκού τρόπου ντυσίματος παρέσυρε σιγά - σιγά στο μαρασμό και την εξαφάνιση των εθνικών μας φορεσιών. Μαζί τους παρέσυρε και τις δυο μεγάλες συναφείς χειροτεχνίες την κεντητική και την άργυροχοΐα.

Σήμερα είναι ελάχιστες οι ελληνικές περιοχές που διατηρούν την τοπική τους φορεσιά, κι' από αυτές οι περισσότερες την κρατούν, όχι πιά σαν λειτουργικό στοιχείο της καθημερινής ζωής αλλά σαν είδος μουσικακό ή οικογενειακό κειμήλιο, που ανασύρεται από το σεντούκι του σπιτιού, για να στολίση κάποιες επίσημες ημέρες εθνικών αναπολήσεων ή θρησκευτικών γιορτών.

ΚΡΗΤΗ

Από τους Άλγερινούς πειρατές που λυμάνονταν την περιοχή του Αιγαίου, αντέγραψαν κατά τον ΙΖ' αιώνα. οι πληθυσμοί των αιγαιοπελαγίτικων νησιών, τη βράκα για λόγους καθαρά άμυντικούς διά να μη ξεχωρίζουν από τους ληστές και γίνονται αντικείμενα επιθέσεων. Το κρητικό «χιαλβάρνι» με την πλατειά πολύπτυχη φουφούλα του και τα ψηλά «στιβάνια» είναι ο αντιπροσωπευτικότερος τύπος της ελληνικής βράκας.

ΝΟΜΑΔΕΣ ΠΙΝΔΟΥ

Χαρακτηριστική βουνίσια φορεσιά, καμωμένη όλόκληρη από μάλλινα ζεστά, χειροποίητα ύφανα. Ο ιδιότυπος κεφαλόδεσμος που ονομάζεται «τσεμπέρι» γινόταν από χαρτόνι, ντυμένο με πετσι και στις περιπτώσεις της νυφικής φορεσιάς, όπως έδω, στολιζόταν μπροστά με επίχρυσα, σκαλιστά ελάσματα.

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ

Η φορεσιά των καπεταναίων του Μεσολογγίου, είναι παραλλαγμένος τύπος της ήρωϊκής φουστανέλλας. Τα άργυρα κοσμήματα με τις άρμαθιές των άλυσίδων που στολίζουν το στήθος και την κοντή της φούστα συγκαταλέγονται ανάμεσα στα επιβλητικότερα δείγματα της ελληνικής λαϊκής άργυροχοΐας.

ΣΑΡΑΚΑΤΣΑΝΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

Η δωρική αύστηρότητα και η άνδροπρέπεια της σαρακατσάνικης φυλής, καθρεφτίζεται στη σοβαρή, άσπρόμαυρη φορεσιά των γυναικών της, που στο σύνολό της θυμίζει ανδρική φουστανέλλα. Τα ύφασματα και τα κεντήματα καμωμένα όλα με το χέρι της Σαρακατσάνας, είναι από τα ωραιότερα δείγματα της γυναικείας άξιοσύνης.

ΝΙΣΥΡΟΣ

Η φορεσιά της Νισύρου είναι μιá από τις ωραιότερες παραλλαγές της ενδυματολογικής παραδόσεως της Δωδεκανήσου. Χαρακτηριστικά στοιχεία της το ποκάμισο με τα πλατειά όλοκέντητα μανίκια, και η γραφική κεφαλόδεσιά με τ' άργυρα κοσμήματα (σκουλαρίκια και καρφίτσες) και τη μακριά μεταξωτή της μπόλια.

ΜΕΓΑΡΑ

Η γιορτινή φορεσιά της Μεγαρίτισσας, είναι από τους πιο αντιπροσωπευτικούς ενδυματολογικούς τύπους, που σε παλιότερους καιρούς, φορούσαν οι χωρικές της Άττικής. Χαρακτηριστικά της στοιχεία το κομψό κοντογούνι με τα πλούσια χρυσά κεντήματα, που το κεντούσαν τεχνίτες από τα Φούρκα της Μακεδονίας έγκατεμένοι στα Μέγαρα, το κόκκινο «παραδωμένο» φέσι, ή «άλυσίδα» του στήθους με τις πολλές σειρές των φλουριών και το μακρύ, μαύρο πολύπτυχο φουστάνι.

ΤΡΙΚΕΡΙ

Στην κορυφή του βουνού που σχηματίζει τη χερσόνησο του Τρίκερι, στον Παγασητικό, βρίσκεται σκαφαλωμένο το γραφικό, δμώνυμο χωριό, με τον άμφιβίο χαρακτήρα της ήπειρωτικής και συνάμα ναυτικής πολιτείας. Η φορεσιά της γειτονικής Σκύρου έχει επηρεάσει και τη φορεσιά της Τρικεριτίσας, τόσο στις επίσημες όσο και στις καθημερινές ή χωρικές παραλλαγές της.

ΠΥΛΑΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Έξω από τη Θεσσαλονίκη βρίσκεται η Πυλαία, ή παλιά Καπουτζήδα. Η φορεσιά της από τις ωραιότερες μακεδονίτικες παραλλαγές χαρακτηρίζεται από τα πλούσια πολύχρωμα κεντήματα του λευκού ποκάμισου και του αδιάβροχου σαγιά, και τον ιδιότυπο κεφαλόδεσμο που στολίζεται με ανθόσχημο άσημνιο κόσμημα, το λεγόμενο «σουργούτι».

ΠΟΠΗ ΖΩΡΑ

Διευθύντρια του Μουσείου
Έλληνικής Λαϊκής Τέχνης